

oz. njihovih segmentih.¹⁸ Eden od njih je tudi participativna demokracija. (Schugurensky, 2007: 169.)

Kljub nekaterim odprtim vprašanjem zamisel situacijskega učenja vsekakor daje določene temeljne ugotovitve oz. smernice za učno prakso:

1. Eksternalistični (antiinternalistični oz. antiindividualistični) pogled na učenje. Učenje ni nekaj, kar poteka samo v »glavi«, »umu«, »možganih«, »telesu« ipd. posameznika, ampak je nekaj, česar načelno ne moremo ustrezno opisati brez upoštevanja odnosov med ljudmi. Učenja ni mogoče ustrezno opisati/razložiti/razumeti brez opisa/razlage/razumevanja pogojev, ki ljudi povežejo in ki sploh napravijo določeno informacijo relevantno. Učenje ni stvar posameznika in njegovih načeloma nerelacijskih kakovosti, značilnosti ali stanj, ampak je del določenih komunikacij in praks, katerih del je posameznik. Ključna termina učenja sta *udeleženosť posameznika v življenju skupnosti* oziroma *vključenost posameznika v življenjske prakse skupnosti*, kar pa neizogibno pomeni, da je tudi skupnost vedno bolj udeležena na življenju posameznika.
2. Naloga izobraževalca je, da »učenci« postanejo čim bolj udeleženi v skupnostih določenih praks.
3. Učenje je del vsakodnevnega življenja, iz česar izhaja, da sta reševanje problemov in učenje iz izkušnje osrednja momenta procesa učenja.

Poudarjanje »geografije« ali »terena«¹⁹ učenja

Zagovorniki tega pristopa poudarjajo vlogo (kulturno zagotovljenih) sredstev, orodij, virov, do katerih imajo ljudje dostop, za proces učenja. Ti viri so knjižnice, dostop do medmrežja pa tudi svinčniki, papir ... V tem smislu je Gardner zapisal, da je predstava o inteligenci kot porazdeljeni v svetu ustrežnejša od tiste, ki jo predstavlja, kot da je »v glavi« (Gardner, 1999: 24). Zato mora imeti obravnava oz. upoštevanje skupnih, družbeno posredovanih dejavnosti v konkretnih kulturnih kontekstih pomembno mesto v našem ukvarjanju z učenjem.

Dialoško raziskovanje²⁰

Doris Ash in Gordon Wells, sledeč idejam, ki izvirajo iz del Vigotskega in Deweya, menita, da mora biti srce izobraževanja, bodisi formal-

18 Freire je zelo poudarjal refleksijo ob izkušnji oz. konkretni stvarnosti in seveda kritičnost, se pravi zadržanje osebe, ki ne zgolj (trpno) sprejema (tistega, kar jo poučujejo v šoli).

19 Izraza *geografija* in *teren* (ang. *terrain*) v pomenu (kulturno zagotovljenih) sredstev in virov učenja je uporabil Mark K. Smith (cf. Smith 1999). Zdita se mi zelo posrečena, zato ju uporabljam tudi sam.

20 Cf. Ash in Wells, 2007.